

UN SPECTACOL EDUCATIV

Teatrul „Țândărică“: *Ala bala portocala*

Premiera: 28 mai 1959. Regia: Margareta Niculescu. Decoruri Mioara Buescu și Ștefan Hablinski. Păpușari: Ioana Constantinescu și Mioara Buescu. Muzică: Paul Urmuzescu. Distribuția: **Bala măgărușului** — Brîndușa, Zaița (Ermenegildo); Fifi Cojocariu (Sarita); Mihai Prujniski (Juancito). **Fips și Ursul** — Florentina Mateușanu — voce Justin Grad (Ursul); Brîndușa Zaița (Fips); Fifi Cojocariu (Vecina); Gheorghe Fundătură (Polițaiul I); Dumitru Stoica (Polițaiul II); Mihai Prujniski (Primarul, Paznicul). **Păjanii lui Hoinărici** — Violeta Vicol (Hoinărici); Costel Popovici — voce Carmen Stamatide — (Hărnicel); Despina Petrini (Gisca); Gheorghe Fundătură (Vaca); Costel Popovici (Doctorul); Valeriu Simion (Vocea de la difuzor). **Băiețelul Biribambum** — Gheorghe Fundătură (Pensionarul); Dumitru Stoica (Bătrînul cu barbă); Fifi Cojocariu (Femeia); Mihai Prujniski — voce. Violeta Vicol (Biribambum); Justin Grad (Doctorul); Mihai Prujniski (Infirmierul și Motociclistul); Brîndușa Zaița — voce Valeriu Simion (Înțeleptul Înțelepților); Florentina Mateușanu — voce Costel Popovici (Chibzuitul Chibzuiților); Mihaela Stănescu — voce Justin Grad (Deșteptul Deștepților); Justin Grad (Regizorul); Florentin Mateușanu (Operatorul).

Adresîndu-se copiilor de vîrstă preșcolară, spectacolul cu *Ala bala portocala* grupează patru scenele scurte, de autori diferiți: *Baia măgărușului* de Liliana Bernasconi, *Filip și ursul* de Inge Borde, *Hoinărici* de I. Behr și *Biribambinia* de Octav Panu-Iași...

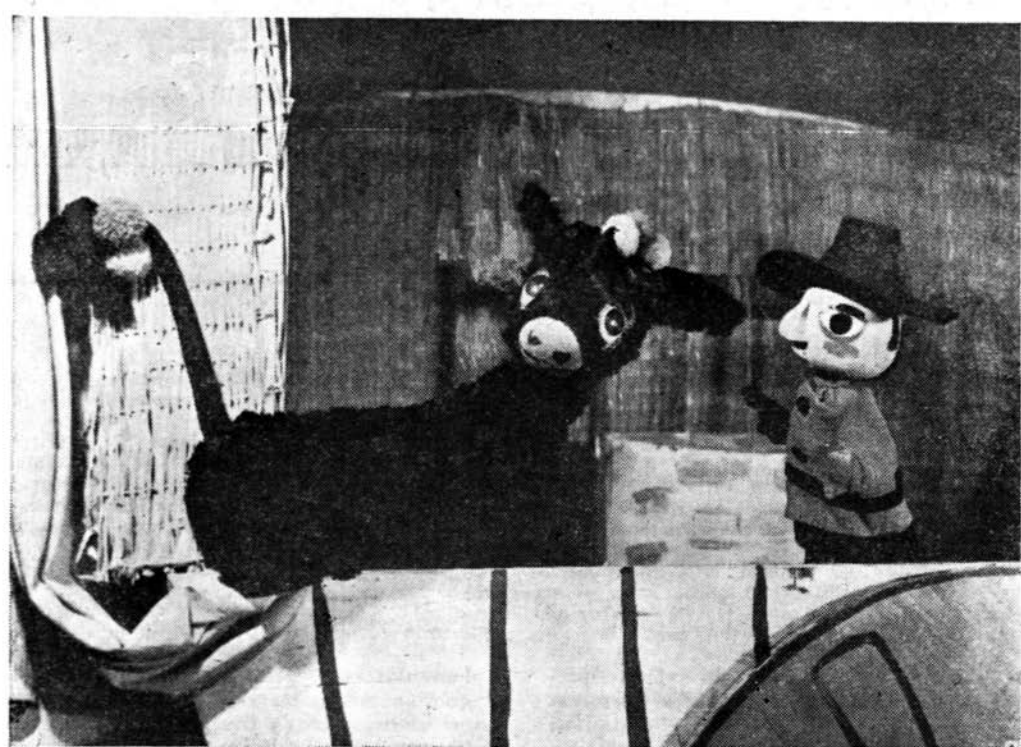
Un ceh, o uruguaiană, un german și un romîn și-au dat mîna în acest spectacol pentru a pleda pro și contra anumitor obiceiuri ori trăsături de caracter ale copiilor. Astfel, măgărușul care nu vrea să se spele, este luat în rîs; curajul

băiatului care prinde ursul fugit de la grădina zoologică, este lăudat; Hoinărici, cel ce nu vrea să învețe, trece prin grele încercări; iar băiatul ce cade și nu plînge, este dat ca exemplu bun.

Din păcate, cele patru scenele alese nu sînt toate la fel de reușite. Spre exemplu, în *Baia măgărușului* acțiunea nu pledează prin vreun fapt concret pentru necesitatea curățeniei, așa că, în fond, această concluzie abia se întrezărește din țesătura subiectului (doar în final, măgărușul este „pedepsit“ cu spălatul, pentru zburdălni-

Scenă din „Păjanii lui Hoinărici“ de Joseph Pehr, din spectacolul „Ala bala portocala“.

Scenă din „Bala măgărușului” de Lucia Bernasconi din spectacolul „Ala bala portocala”.

ciile sale). De asemenea, bunele intenții moralizatoare din *Biribambinia* se pierd în acțiuni de prea puțin interes pentru copii (de pildă, filmarea băiatului, ori consiliul înțelepților). Un exemplu de înțelegere a gustului micuților spectatori pentru lucrurile ce intră în universul preocupărilor lor este momentul din sceneta cu Hoinărici, prin care se arată, practic, cum se realizează o păpușă. Spectatorii au fost încântați și în ochii multora s-a aprins scînteia dorinței de a-și face și ei o păpușă cu care să-și împartă micile bucurii și greutăți.

Cele patru scenete ar fi apărut, pe de altă parte, oarecum artificial înțrinite, dacă păpușarul care intervine în acțiune, discută și trăiește alături de păpușile sale, nu s-ar manifesta ca un folositor factor unificator. Actorul-om (Justin Grad) trage concluziile moralizatoare în mediul actorilor-păpuși, cu autoritatea unui părinte ce-și sfătuiește și-și îndrumază copiii-spectatori, determinîndu-i să gîndească și discutînd cu ei. Astfel, morala finală apare ca o concluzie firească trasă de copii înșiși, de unde eficacitatea ei reală.

Claritatea învățămintelor cu care spectatorii pleacă de la reprezentație este un merit al regiei (Margareta Niculescu). Dar în acest domeniu se cer făcute unele obiectii. Astfel mișcarea sugestivă, gestul clar și expresiv al unor păpuși (Măgărușul,

Cei doi polițiști, Hoinărici) nu sînt o notă dominantă în spectacol. Agitația părinților cu copiii plîngăreți, ori haoticul mișcării celor trei înțelepți (*Biribambinia*) sînt, în acest sens, exemple negative. O altă slăbiciune ni se pare a fi faptul că o seamă de replici nu sînt destul de clare pentru spectator, din cauza rostirii lor defectuoase de către actori. Cu greu poți afla, bunăoară, ce spune, în vîlcărelile ei, vecina din sceneta *Filip și ursul*, ori cei patru copii plîngăreți din *Biribambinia*. De asemenea, replicile actorului-păpușar, în dialogul său cu copiii din sală, sînt adesea acoperite de muzica mult prea zgomotoasă și prea puternic emisă pe bandă de magnetofon.

Spectacolul se desfășoară într-un cadru viu și atrăgător. Decorul și unele păpuși care îmbină caracteristicul cu o notă de umor (polițiștii, Hoinărici) sînt exemple ale unei bune reușite plastice. De aceea, este păcat că există și păpuși urîte și fără expresie, de natură să creeze confuzii. (Vecina are capul verde și descinde parcă dintr-un ... coșmar, iar majoritatea păpușilor din *Biribambinia* se caracterizează prin... lipsă de caracterizare.)

Cu toate acestea, este un spectacol util, ce-și atinge obiectivul său de frunte: cel educativ.